

02

EU-MIDIS

Anketa Evropske unije o manjšinah
in diskriminaciji

Slovenščina

2009

Poročilo „Podatki v središču“ | **Muslimani**

Agencija Evropske unije za temeljne pravice

ANKETA EVROPSKE UNIJE O MANJŠINAH IN DISKRIMINACIJI

Kaj je EU-MIDIS?

EU-MIDIS je kratica, ki pomeni „Anketa Evropske unije o manjšinah in diskriminaciji“.

Je prva anketa na ravni EU, ki skupine priseljencev in pripadnikov etničnih manjšin sprašuje o njihovih izkušnjah z diskriminacijo in kriminalno viktimizacijo v vsakdanjem življenju.

Veliko primerov diskriminacije in viktimizacije se nikoli ne prijavi poleg tega pa je v številnih državah članicah sedanje zbiranje podatkov o diskriminaciji in viktimizaciji manjšin omejeno. Anketa EU-MIDIS zato zagotavlja najbolj celovite podatke doslej o obsegu diskriminacije in viktimizacije manjšin v EU.

V vseh 27 državah članicah EU so bili v letu 2008 opravljeni osebni razgovori na podlagi vprašalnika s skupno 23 500 priseljenci in pripadniki etničnih manjšin. V 10 državah članicah so bili opravljeni razgovori z dodatnimi 5 000 pripadniki večinskega prebivalstva, ki živijo na istem območju kot pripadniki manjšin, da bi se omogočila primerjava rezultatov v zvezi z nekaterimi ključnimi vprašanji.

Vsak razgovor je trajal od 20 minut do ene ure, posamezniki pa so morali odgovoriti na sklop podrobnih vprašanj.

Drugo poročilo iz serije poročil „Podatki v središču“

V tem poročilu se glavna pozornost namenja anketirancem, ki so se opredelili za muslimane, in je drugo v seriji poročil EU-MIDIS „Podatki v središču“, v katerih se preučujejo različni rezultati ankete. Načrtuje se do devet poročil iz serije „Podatki v središču“.

Zaradi pomanjkanja celovitih, objektivnih in primerljivih podatkov o muslimanih v Evropski uniji je anketa EU-MIDIS prva anketa, ki zagotavlja podatke, kako muslimani v EU doživljajo diskriminacijo in viktimizacijo.

Osebe, ki so se opredelile za muslimane v državah, zajetih v anketi, so različnega etničnega izvora, na primer Severnoafričani in podsaharski Afričani, Turki, Iračani in nekdanji Jugoslovani. Velika večina anketirancev (89 %) iz teh skupin je navedla, da ima vera „zelo pomembno“ ali „precej pomembno“ vlogo v njihovem življenju. Le manjši del albanskih anketirancev se je opredelil za muslimane, zato niso bili vključeni v to poročilo.

Poročila EU-MIDIS „Podatki v središču“ so le „uvodni vpogled“ v rezultate ankete, njihov namen pa je bralcu predstaviti nekatere ključne ugotovitve. Konec leta 2009 bo pripravljeno celovito poročilo o rezultatih EU-MIDIS, in ko bodo javno objavljena vsa poročila iz serije „Podatki v središču“, bo na spletni strani Agencije na voljo tudi celoten niz podatkov iz ankete, kar bo omogočilo, da lahko vsakdo opravi svojo analizo rezultatov.

POROČILO ŠT. 2 „PODATKI V SREDIŠČU“ – KLJUČNE UGOTOVITVE O MUSLIMANSKIH ANKETIRANCIH

Doživljanje diskriminacije

- V povprečju je eden od treh muslimanskih anketirancev (34 % moških in 26 % žensk) navedel, da je v zadnjih dvanajstih mesecih doživel diskriminacijo. Muslimanski anketiranci, ki so bili diskriminirani, so navedli, da so v zadnjem dvanajstmesečnem obdobju povprečno doživeli osem primerov diskriminacije.
- Muslimani, stari od 16 do 24 let, v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami pogosteje izkusijo diskriminacijo, pri čemer se splošne stopnje diskriminacije znižujejo glede na starost.
- Državljanstvo države članice EU in daljše obdobje prebivanja v državi EU bistveno zmanjša možnosti diskriminacije.
- Nošnja tradicionalnih ali verskih oblačil (kot je naglavna ruta) ne vpliva na izkušnje muslimanskih anketirancev z diskriminacijo.

Prijavljanje diskriminacije

- Povprečno 79 % anketirancev zadnje izkušnje z diskriminacijo v zadnjih dvanajstih mesecih ni prijavilo nobeni pristojni organizaciji ali na kraju, kjer se je diskriminacija zgodila.
- Po navedbah anketirancev je bil glavni razlog, da niso prijavili diskriminacije, dejstvo, da „se ne bi nič zgodilo ali spremenilo“, če bi prijavili svojo izkušnjo z diskriminacijo (59 %), številnim (38 %) pa se ni zdelo smiselno prijaviti diskriminacije, ker je le „del njihovega običajnega vsakdana“.
- Povprečno 80 % anketirancev ni poznalo nobene organizacije, ki zagotavlja podporo ali nasvete diskriminiranim osebam.

Žrtev kaznivih dejanj in rasno motiviranih kaznivih dejanj

- Desetina anketiranih muslimanov (11 %) je bila žrtev **rasno motiviranega** „kaznivega dejanja zoper osebo“ (napad, grožnja ali hudo nadlegovanje) vsaj enkrat v zadnjih dvanajstih mesecih.
- 72 % anketirancev je navedlo, da so bili storilci zadnjega napada, grožnje ali hudega nadlegovanja, ki so ga doživeli, pripadniki večinskega prebivalstva.

Prijavljanje kaznivih dejanj

- Od 53 do 98 % anketirancev (glede na državo stalnega prebivališča), ki so bili žrtev kaznivih dejanj zoper osebo, incidenta ni prijavilo policiji.
- Od žrtev kaznivih dejanj zoper osebo, ki teh dejanj niso prijavile policiji, jih je 43 % kot glavni razlog navedlo svoj dvom, da bo policija sploh lahko kaj naredila.

Izkušnje z organi pregona ter carinskega in mejnega nadzora

- V povprečju je enega od štirih muslimanskih anketirancev v zadnjih dvanajstih mesecih ustavila policija, 40 % teh anketirancev pa je bilo prepričanih, da se je to zgodilo izključno zato, ker so priseljenci ali pripadniki manjšine.
- Tisti, ki jih je ustavila policija, so bili v 12-mesečnem obdobju ustavljeni povprečno trikrat.
- V povprečju je bilo 37 % muslimanskih anketirancev, ki so jih v zadnjih dvanajstih mesecih ustavili organi carinskega ali mejnega nadzora, prepričanih, da se je to zgodilo izključno zato, ker so priseljenci ali pripadniki manjšine. Po drugi strani je to kot razlog navedlo 19 % nemuslimanskih anketirancev, ki so pripadniki manjšine in so bili zajeti v anketo EU-MIDIS.

Za primerjave z drugimi skupinami manjšin in splošne rezultate ankete glej „Na kratko o anketi EU-MIDIS“ na spletnem naslovu: <http://fra.europa.eu/eu-midis>.

ANKETA

Vprašalnik ankete EU-MIDIS je na voljo na spletni strani Agencije: <http://fra.europa.eu/eu-midis>

VZOREC

Države članice in skupine muslimanov:

Avstrija (AT) – Turki

Belgija (BE) – Turki in Severnoafričani

Bolgarija (BG) – Turki

Danska (DK) – Turki in podsaharski Afričani

Finska (FI) – podsaharski Afričani

Francija (FR) – Severnoafričani in podsaharski Afričani

Italija (IT) – Severnoafričani

Luksemburg (LU) – nekdanji Jugoslovani

Malta (MT) – Afričani

Nemčija (DE) – Turki

Nizozemska (NL) – Turki in Severnoafričani

Slovenija (SI) – nekdanji Jugoslovani

Španija (ES) – Severnoafričani

Švedska (SE) – Iračani in podsaharski Afričani

Obdobje razgovorov:

28. april–5. november 2008

Pristop k vzorčenju:

- 1) Naključno vzorčenje s ciljno dodelitvijo števil: Belgija, Bolgarija, Španija, Francija, Italija in Avstrija.
- 2) Vzorec na podlagi naslova: Danska, Nemčija, Finska in Luksemburg.
- 3) Vzorec, ki ga opravi anketar, in mrežno vzorčenje: Malta.
- 4) Kombinacija (1) in (3): Slovenija, Švedska in Nizozemska.

Večina vprašanj ankete EU-MIDIS je zajemala naslednje teme:

- vprašanja o izkušnjah anketirancev z diskriminacijo zaradi njihove pripadnosti manjšini na različnih področjih vsakdanjega življenja in o tem, ali so diskriminacijo prijavili;
- vprašanja o dojemanju različnih vrst diskriminacije v državi, v kateri živijo, in vprašanja o njihovem poznavanju pravic in seznanjenosti s tem, komu naj se pritožijo v zvezi z diskriminacijskim obravnavanjem;
- vprašanja o tem, ali imajo anketiranci izkušnje kot žrtve rasno motiviranih kaznivih dejanj, vključno z vprašanjem, ali menijo, da je bila njihova viktimizacija deloma ali izključno posledica njihove pripadnosti manjšini in ali so viktimizacijo prijavili policiji;
- vprašanja o izkušnjah z organi kazenskega pregona ter carinskega in mejnega nadzora in vprašanje, ali so anketiranci menili, da so bili žrtev diskriminacijskega profiliranja na podlagi etnične pripadnosti.

V zvezi z zgoraj navedenim so bili anketiranci vprašani o njihovih izkušnjah z diskriminacijo in viktimizacijo in v zadnjih petih letih in v zadnjih dvanajstih mesecih. Rezultati, predstavljeni v tem poročilu, so osredotočeni na izkušnje oseb v zadnjih dvanajstih mesecih.

Tukaj predstavljeni rezultati zajemajo anketirance iz ankete EU-MIDIS, ki so se opredelili za muslimane, in le tiste skupine v državah članicah, v katerih je večina anketirancev muslimanov.

IZKUŠNJE Z DISKRIMINACIJO V ZADNJIH DVANAJSTIH MESECIH

Opredelitev razlogov za diskriminacijo

Na samem začetku ankete – preden so bila zastavljena vprašanja o diskriminaciji na devetih različnih področjih vsakdanjega življenja – je bilo anketirancem zastavljeno splošno vprašanje o različnih oblikah diskriminacije, ki so jo lahko doživeli, na primer zaradi etničnega ali priseljskega izvora, starosti, invalidnosti, spola, vere ali prepričanja, spolne usmerjenosti in „drugih“ razlogov. Ko so bili anketiranci, ki so doživeli vsaj en primer diskriminacije, pozvani, naj navedejo razlog za doživetje diskriminacije, jih je le 10 % navedlo, da se je diskriminacija zgodila izključno zaradi vere ali prepričanja. Skoraj polovica jih je izbrala oba razloga, „vero ali prepričanje“ in „etnični ali priseljski izvor“, kar kaže, da imajo žrtve diskriminacije težave pri razlikovanju teh dveh razlogov, saj sta pogosto povezana.

Izkušnje z diskriminacijo na podlagi etnične pripadnosti na devetih področjih

Po zastavljenem vprašanju o izkušnjah z diskriminacijo iz različnih razlogov so bili anketiranci vprašani o osebnih izkušnjah z diskriminacijsko obravnavo na podlagi njihove etnične pripadnosti na devetih področjih vsakdanjega življenja (glej okvir 1).

Okvir 1

Področja diskriminacije

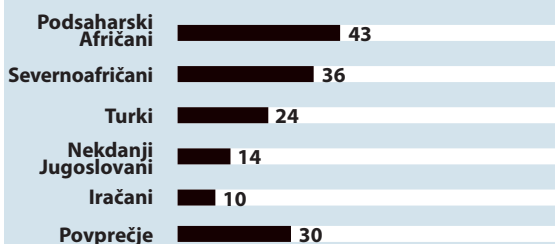
V anketi EU-MIDIS so bili anketiranci vprašani o diskriminaciji, ki so jo v zadnjih dvanajstih mesecih ali v zadnjih petih letih doživeli na devetih področjih:

- 1) pri iskanju zaposlitve,
- 2) na delovnem mestu,
- 3) pri iskanju hiše ali stanovanja za najem ali nakup,
- 4) pri zdravstvenih delavcih,
- 5) pri socialnovarstvenih delavcih,
- 6) pri šolskem osebju,
- 7) v kavarni, restavraciji ali baru,
- 8) ob vstopu v trgovino ali v trgovini,
- 9) ob odpiranju bančnega računa ali pridobivanju posojila.

Slika 2

Stopnja diskriminacije

Delež oseb, ki so bile v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminirane (devet področij)

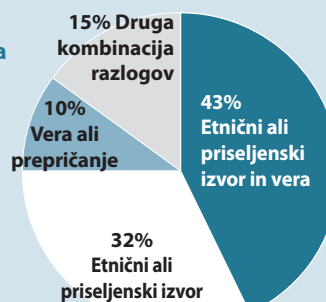

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA2–CI2

Slika 1

Diskriminacija glede na razlog ali kombinacijo razlogov

Osebe, ki so bile v zadnjih dvanajstih mesecih žrtev diskriminacije

Anketa EU-MIDIS, vprašanje A2

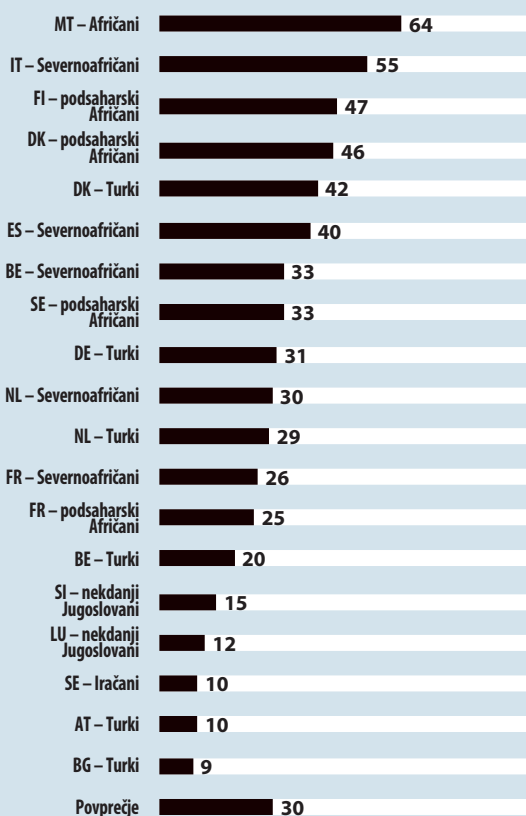
Rezultati za vseh 14 držav članic, v katerih so bili anketirani muslimani, in za vseh devet področij diskriminacije kažejo, da je bil povprečno eden od treh muslimanov v zadnjih dvanajstih mesecih žrtev diskriminacije na podlagi svoje etnične pripadnosti (slika 2). Najvišje stopnje diskriminacije med različnimi muslimanskimi etničnimi skupinami, zajetimi v anketi, so doživeli podsaharski Afričani in Severnoafričani.

Če se rezultati za vseh devet področij diskriminacije razčlenijo glede na etnično pripadnost in državo stalnega prebivališča (slika 3), je mogoče opaziti velike razlike in podobnosti v zvezi

Slika 3

Stopnja diskriminacije

Delež oseb, ki so bile v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminirane (devet področij)

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA2–CI2

z diskriminacijo, ki so jo doživele iste etnične skupine v različnih državah in različne etnične skupine v isti državi.

Diskriminacijo je, na primer, doživelo 64 % Afričanov (Severnoafričanov in podsaharskih Afričanov) na Malti in 47 % podsaharskih Afričanov na Finskem, ki so se opredelili za muslimane, v primerjavi s 25 % anketirancev v Franciji in 33 % na Švedskem. Podobno je v Italiji doživelo diskriminacijo 55 % severnoafriških anketirancev, v primerjavi s 26 % v Franciji in 30 % na Nizozemskem. Nazadnje, 42 % turških anketirancev na Danskem je doživelo diskriminacijo v primerjavi z 9 % v Bolgariji in 10 % v Avstriji.

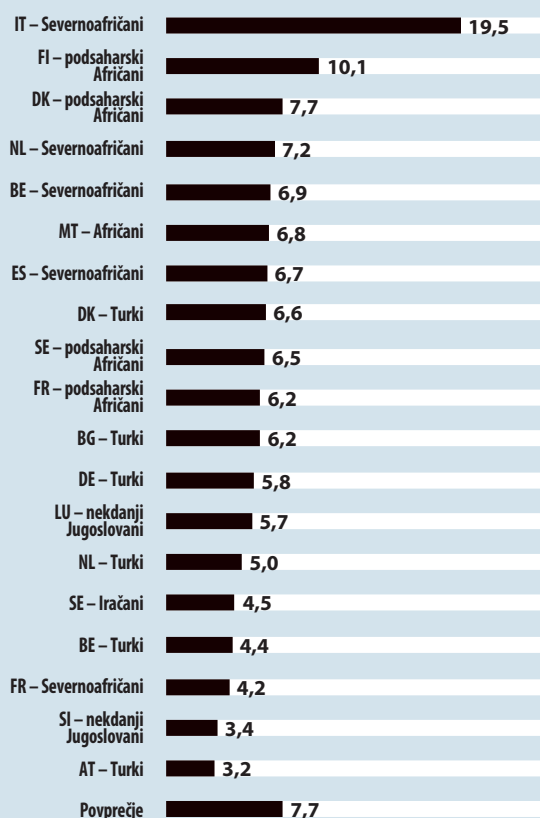
Primeru Malte je treba v prihodnjih raziskavah posvetiti večjo pozornost. Visoke stopnje doživete diskriminacije je treba kategorizirati, saj vplivajo predvsem na prosilce za azil, ki vstopajo v državo v številu, nesorazmernem s številom v drugih državah članicah in številom prebivalstva države, kot je razvidno iz številk UNHCR. To morda pomeni, da bi lahko imela Malta koristi od ciljne podpore EU pri svojih prizadevanjih za obravnavo diskriminacije v zvezi s posebnimi skupinami, kot so prosilci za azil.

Poleg tega so bile opažene velike razlike med različnimi muslimanskimi etničnimi skupinami v isti državi; na Švedskem, na primer, je doživelo diskriminacijo 33 % podsaharskih Afričanov v primerjavi z le 10 % Iračanov. Vendar je mogoče opaziti tudi

Slika 4

Število primerov diskriminacije

Med tistimi, ki so bili žrtev diskriminacije vsaj enkrat v zadnjih dvanajstih mesecih

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA3–CI3

podobnosti pri diskriminaciji, ki jo doživljajo muslimanski anketiranci različne etnične pripadnosti v isti državi, na primer na Danskem, Nizozemskem in v Franciji.

V zvezi s primeri diskriminacije (slika 4) rezultati kažejo, da so anketiranci, ki so navedli, da so bili žrtev diskriminacije, **v povprečju doživeli osem primerov diskriminacije v 12-mesečnem obdobju**. Vendar jih Severnoafričani v Italiji doživijo precej več od povprečja, in sicer skoraj dvajset primerov diskriminacije: to kaže, da je ta skupina še zlasti izpostavljena ponavljajoči se diskriminaciji.

Positiven vidik je, da so muslimanski anketiranci v več državah članicah, predvsem v Avstriji in Sloveniji, poročali o nižjih stopnjah ponavljajoče se diskriminacije v 12-mesečnem obdobju. Velike razlike obstajajo tudi med muslimanskimi skupinami različne etnične pripadnosti v isti državi članici. V Belgiji in na Nizozemskem, na primer, so anketiranci severnoafriškega rodu poročali o višjem povprečju ponavljajoče se diskriminacije od anketirancev turškega rodu; v Franciji so anketiranci, ki so po rodu iz podsaharske Afrike, poročali o več primerih od anketirancev severnoafriškega rodu.

Če te informacije za vsako državo preučimo podrobneje, lahko opazimo področja, na katerih je diskriminacija najbolj prisotna in na katera je treba usmeriti pozornost politike. Podrobna analiza izkušenj z diskriminacijo na vseh področjih odkriva pomembne podobnosti in razlike, vendar so **muslimani severnoafriškega rodu v Italiji doživeli največje stopnje diskriminacije in ponavljajoče se diskriminacije na skoraj vseh področjih**.

Afričani na Malti bodisi niso prisotni na nekaterih področjih ali so doživeli zelo malo diskriminacije, kar morda izraža njihove posebne okoliščine prosilcev za azil, ki zelo malo uporabljajo nastanitvene ali socialne storitve, se izobražujejo in uporabljajo, banke in trgovine. Na drugi strani jih skoraj 50 % doživi diskriminacijo pri iskanju zaposlitve, vendar le 25 % na delovnem mestu, kar morda kaže na negotov zaposlitveni položaj prosilcev za azil na splošno.

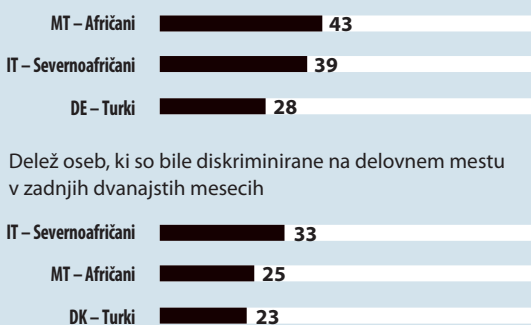
Diskriminacija pri zaposlovanju in storitvah

Če si ogledamo skupine s tremi najvišjimi stopnjami doživete diskriminacije pri iskanju zaposlitve in na delovnem mestu (slika 5), so poleg muslimanov afriškega rodu na Malti izkušnje z diskriminacijo zlasti pogoste med muslimani severnoafriškega rodu v Italiji in turškega rodu v Nemčiji in na Danskem.

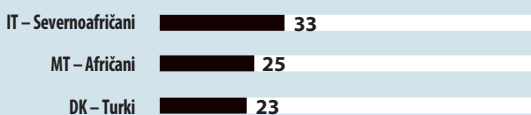
Slika 5

Stopnja diskriminacije

Delež oseb, ki so bile diskriminirane pri iskanju zaposlitve v zadnjih dvanajstih mesecih

Delež oseb, ki so bile diskriminirane na delovnem mestu v zadnjih dvanajstih mesecih

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA2–CB2

Na štirih področjih – nastanitev, zdravstvo, socialno varstvo in izobraževanje (slika 6) – Severnoafričani v Italiji izstopajo kot skupina, katere pripadniki so najpogosteje žrtev diskriminacije, kar kaže na potrebo po politikah in ukrepih, ki so posebno usmerjeni na to skupino. Obstaja tudi podobna potreba po ciljno usmerjenih nediskriminacijskih politikah za Afričane na Malti na področju zdravstvenega varstva.

V zvezi z diskriminacijo, ki jo izvajajo zasebni ponudniki storitev – v kavarni ali restavraciji, ob vstopu v trgovino ali v trgovini, pri odpiranju bančnega računa ali pridobivanju posojila (slika 7) – izstopajo muslimanski Severnoafričani v Italiji kot skupina, ki doživlja zelo visoko stopnjo diskriminacije: povprečno eden od treh je doživel diskriminacijo v trgovinah, kavarnah, restavracijah ali barih, povprečno eden od štirih pa v banki. Afričani na Malti poročajo o diskriminaciji v kavarnah, restavracijah ali barih.

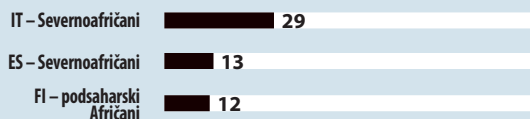
Rezultati ankete so prav tako pokazali, da sta v vseh 14 državah članicah, v katerih so bili opravljeni razgovori z muslimanskimi anketiranci, diskriminacija pri zaposlovanju in diskriminacija, ki jo izvajajo zasebni ponudniki storitev, najbolj pogosti obliki diskriminacije v vsakdanjem življenju. Ker je v tretjem „skupnem osnovnem načelu EU o vključevanju“ izrecno navedeno, da je „zaposlovanje ključni del procesa vključevanja in je bistvenega pomena za udeležbo in prispevanje priseljencev v družbi gostiteljici ter za ozaveščanje o takem prispevanju“¹, visoke stopnje diskriminacije, ki jo doživljajo anketiranci pet let po tem, ko so se države članice dogovorile o teh skupnih načelih, vzbujajo pomisleke, da je bilo doseženega le malo napredka. Oblikovalci politike in socialni partnerji bi lahko zato imeli koristi od teh ugotovitev pri razvoju ciljnih ukrepov in dejavnosti. Ker je v šestem „skupnem osnovnem načelu o vključevanju“ navedeno, da je „z nacionalnimi državljani enakopraven in nediskriminacijski dostop priseljencev do institucij ter javnega in zasebnega blaga in storitev bistveni pogoj za boljše vključevanje“, anketa EU-MIDIS zdaj zagotavlja trdne dokaze, da so nujno potrebni politike in ukrepi, ki so bolj usmerjeni na ta področja.

V primerjavi z navedenim so anketiranci na splošno doživeli manj diskriminacije na področju zdravstvenih in socialnih storitev ter namestitve in izobraževanja, kar pa lahko tudi kaže, da vsi anketiranci niso potrebovali zdravstvenih ali socialnih storitev, nimajo šoloobveznih otrok ali niso iskali namestitve v zadnjih dvanajstih mesecih.

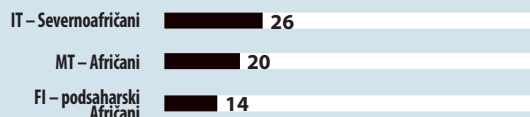
Slika 6

Stopnja diskriminacije

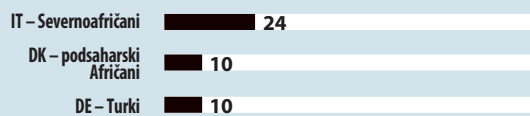
Delež oseb, ki jih je v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminirala stanovanjska agencija ali stanodajalec

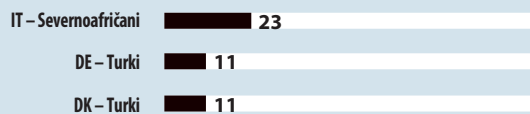
Delež oseb, ki so jih v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminirali zdravstveni delavci

Delež oseb, ki so jih v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminirali socialnovarstveni delavci

Delež oseb, ki jih je v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminiralo šolsko osebje

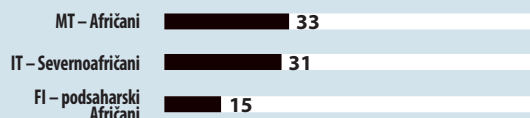

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CC2–CF2

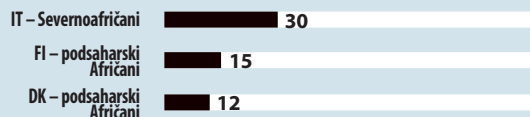
Slika 7

Stopnja diskriminacije

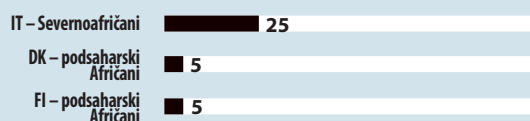
Delež oseb, ki so bile v zadnjih dvanajstih mesecih žrtev diskriminacije v kavarni, restavraciji, baru ali nočnem klubu

Delež oseb, ki so bile v zadnjih dvanajstih mesecih diskriminirane ob vstopu v trgovino ali v trgovini

Delež oseb, ki so bile v zadnjih dvanajstih mesecih žrtev diskriminacije pri odpiranju bančnega računa ali pridobivanju posojila

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CG2–CI2

1 http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/jha/82745.pdf

Diskriminacija glede na starost, spol in državljanstvo

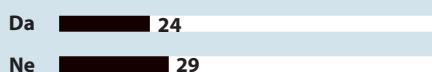
Skrb zbujač je zlasti takojšnji in dolgoročni učinek diskriminacijskih izkušenj na mladino. Kot je pokazala anketa, je povprečno eden od treh anketirancev v najmlajši starostni skupini, tj. od 16 do 24 let, navedel, da je bil diskriminiran. Zadevni delež se giblje od 71 % za Afričane na Malti in 62 % za podsaharske Afričane na Danskem do 5 % za Iračane na Švedskem in 9 % za Turke v Avstriji.

Ker lahko izkušnje z diskriminacijo okrepijo občutek odtujenosti med mladimi in ovirajo njihovo socialno vključevanje, morajo biti politike in ukrepi osredotočeni na učinkovito varstvo mladih in lajšanje njihovega dostopa do pritožbenih mehanizmov.

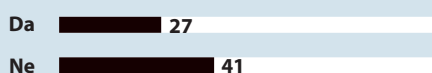
Slika 8

Delež anketirancev, ki so doživeli diskriminacijo, glede na spol in državljanstvo

Ženske, državljanke države

Moški, državljani države

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA2–CI2 & BG0 in BG9

Na splošno je le malo razlik med izkušnjami, ki jih imajo z diskriminacijo muslimanski moški in ženske. Izjeme je mogoče najti v zvezi s Severnoafričani v Španiji, Franciji in Italiji, kjer je diskriminacijo na vseh področjih doživelo veliko več moških kot žensk. V anketi je bilo anketirancem zastavljeno vprašanje, ali nosijo tradicionalna ali verska oblačila, ki se razlikujejo od oblačil večinskega prebivalstva. Vendar se zdi, da nošnja tradicionalnih ali verskih oblačil, vključno z naglavno ruto, le malo vpliva na izkušnje z diskriminacijo. Ta ugotovitev je v nasprotju s splošnimi domnevami o negativnem vplivu prepoznavnosti zaradi nošnje tradicionalnih/verskih oblačil, kot so naglavne rute, na vedenje večinskega prebivalstva do manjšin. Zato si zasluži nadaljnje preučevanje prek dodatnih kvantitativnih in kvalitativnih raziskav, v katerih bi poskušali več izvedeti o tem, kako diskriminacijo doživljajo ženske.

Nošnja tradicionalnih oblačil na splošno le malo vpliva na izkušnje z diskriminacijo.

Področje, na katerem je mogoče opaziti nekaj razlik med odgovori moških in žensk, se nanaša na državljanstvo. **Zdi se, da status državljanstva vpliva na izkušnje z diskriminacijo, zlasti med moškimi**, saj je 41 % muslimanskih nedržavljanov moškega spola navedlo, da so bili žrtev diskriminacije, v primerjavi s 27 % muslimanskih državljanov moškega spola. To morda kaže, da imata lahko državljanstvo in spol vlogo pri obravnavi oseb.

Dolžina prebivanja v državi je prav tako vplivala na izkušnje z diskriminacijo. Osebe, ki so v državi prebivale dlje, so doživele manj diskriminacije. Na splošno je 45 % tistih, ki so v državi živeli od enega do štirih let, doživelo diskriminacijo v primerjavi s 25 % tistih, ki so se v državi rodili. Če to ugotovitev povežemo z ugotovitvijo v zvezi z državljanstvom, bi bilo mogoče trditi, da poznavanje socialnih norm in pričakovanj, ki narašča z dolžino prebivanja posameznika v državi, bodisi preprečuje ali lajša diskriminacijo.

Če starost povežemo z dolžino prebivanja in zlasti s statusom državljanstva, postane jasno, da ti dejavniki vplivajo na izkušnje z diskriminacijo: 29 % mladih, starih od 16 do 24 let, ki so državljani zadevne državne članice, je doživelo diskriminacijo v primerjavi s 48 % mladih, ki nimajo državljanstva.

Nezadostno prijavljanje in nepoznavanje, kje in kako prijaviti primere diskriminacije

Kot je razvidno iz slike 9, so anketiranci, ki so navedli, da so doživeli diskriminacijo, na vprašanje, ali so diskriminacijo prijavili kateri koli organizaciji ali uradu, pri katerih je mogoče vložiti pritožbo, ali na kraju, kjer se je diskriminacija zgodila, podajali naslednje odgovore: povprečno 79 % vseh muslimanskih anketirancev v 14 državah članicah, zajetih v anketi, je povedalo, da tega ni storilo. Najnižja stopnja neprijavljanja primerov diskriminacije je bila pri muslimanih podsaharskega afriškega rodu v Franciji (61 %), najvišja stopnja pa pri muslimanih s poreklom iz nekdanje Jugoslavije in Sloveniji in pri muslimanih turškega rodu v Avstriji (95 %). Opozoriti je treba, da so bile nizke stopnje prijavljanja evidentirane pri tistih, ki niso državljani zadevne države in so v zadevni državi živeli najmanj časa. To kaže na to, da je treba pozornost usmeriti na te skupine zaradi njihovega lažjega prijavljanja.

Slika 9

Delež anketirancev, ki diskriminacije niso prijavili nobeni organizaciji

Incidenti v zadnjih dvanajstih mesecih, na devetih področjih

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA4–CI4

V povprečju 79 % muslimanskih anketirancev ni prijavilo svojih izkušenj z diskriminacijo.

Vsak četrti musliman je doživel diskriminacijo in ni nikjer prijavil svoje izkušnje. Če bi to razširili na celotno muslimansko prebivalstvo v 14 državah članicah, v katerih so bili anketirani muslimani, bi lahko stopnja neprijavljanja pomenila več tisoč primerov, ki ne dosežejo pritožbenih organov, vključno z državnimi organi in nevladnimi organizacijami.

V anketi je bilo nato osebam, ki so navedle, da niso prijavile izkušenj z diskriminacijo, zastavljeno vprašanje, zakaj tega niso storile. Anketiranci so podali več odgovorov, ki so jih anketarji razvrstili po kategorijah.

Slika 10 kaže dosleden vzorec odgovorov, ki se je pojavil v vseh državah članicah in pri vseh muslimanskih skupinah v zvezi z razlogi za neprijavljanje incidentov. Če povzamemo, je večina anketirancev, natančneje 59 %, menila, da se zaradi prijave svoje izkušnje z diskriminacijo organizaciji ali uradu, pri katerih je mogoče vložiti pritožbo, ali na kraju, kjer se je diskriminacija zgodila, „ne bi nič zgodilo ali spremenilo“.

Pri razlagi odgovorov različnih muslimanskih skupin, zajetih v anketi, je zanimivo, da je več iraških anketirancev (69 %) od povprečja menilo, da se s prijavo „ne bi nič zgodilo ali spremenilo“, več kot polovica pa jih je navedla, da so „sami rešili težavo“. Podoben vzorec lahko opazimo pri odgovorih muslimanov turškega rodu, pri čemer jih je 28 % kot razlog, zakaj diskriminacije niso prijavili, navedlo „zaskrbljenost zaradi negativnih posledic“. Politične intervencije na ravni držav članic morajo zato biti osredotočene na odkrivanje posebnih razlogov za neprijavljanje pri različnih skupinah.

Če si ogledamo rezultate v zvezi z neprijavljanjem, je jasno, da več dejavnikov vpliva na visoko stopnjo razočaranja med anketiranci glede učinkovitosti prijavljanja diskriminacije. K spremembi tega stanja lahko zato veliko prispevajo organizacije in organi, pristojni za sprejemanje pritožb in odzivanje nanje.

Slika 10

Razlogi, zakaj osebe niso prijavile diskriminacije pristojni organizaciji (%)

Katera koli vrsta diskriminacije (na devetih področjih) v zadnjih dvanajstih mesecih

Anketa EU-MIDIS, vprašanja CA5–C15

DOJEMANJE DISKRIMINACIJE IN OZAVEŠČENOST O PRAVICAH

Anketiranci so poleg vprašanja o njihovih izkušnjah z diskriminacijo odgovarjali tudi na vprašanje o njihovem splošnem dojemanju obsega diskriminacije v njihovi državi zaradi naslednjih razlogov: etničnega ali priseljskega izvora, starosti, invalidnosti, spola, vere ali prepričanja in spolne usmerjenosti.

Na splošno 51 % muslimanov v primerjavi z 20 % nemuslimanskih pripadnikov etničnih manjšin, zajetih v anketi, verjame, da je diskriminacija na podlagi vere ali prepričanja „zelo“ ali „dokaj“ razširjena.

V povprečju je večina muslimanskih anketirancev menila, da je diskriminacija zaradi etničnega ali priseljskega izvora

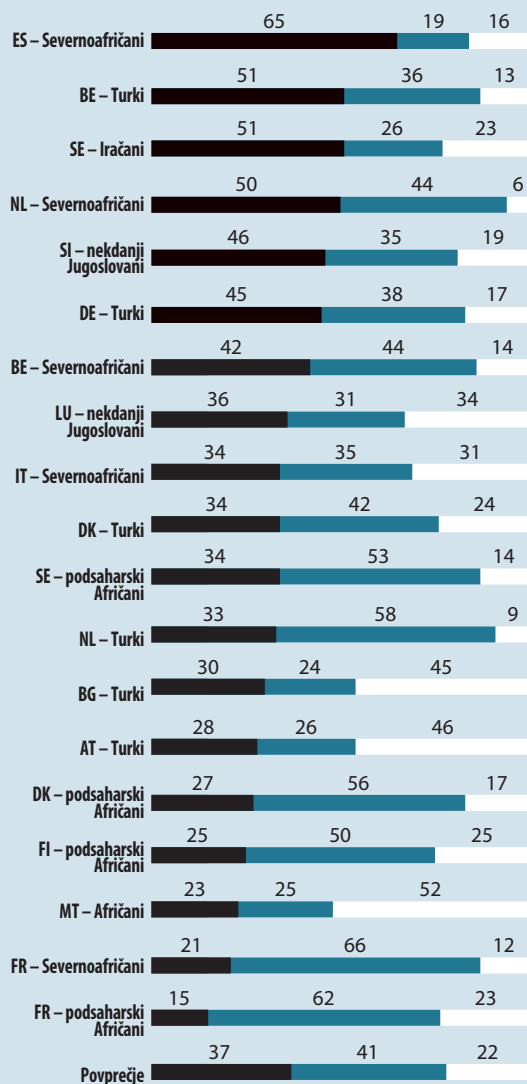
in vere ali prepričanja v njihovi državi razširjena. Vendar se odgovori različnih muslimanskih skupin po posameznih državah razlikujejo. Tako na primer v Bolgariji, Luksemburgu in Avstriji večina muslimanskih anketirancev ni menila, da je diskriminacija zaradi etničnega ali priseljskega izvora in vere ali prepričanja zelo razširjena ali dokaj razširjena. Na drugi strani velika večina muslimanov v Italiji, Belgiji, Franciji in na Švedskem meni, da je diskriminacija na podlagi posameznikovega etničnega ali priseljskega izvora in nekoliko manj na podlagi vere ali prepričanja „zelo“ ali „dokaj“ razširjena.

Anketirancem je bilo prav tako zastavljeno vprašanje o njihovi seznanjenosti s protidiskriminacijsko zakonodajo v njihovi državi. Na vprašanje, ali obstaja zakon, ki prepoveduje diskriminacijo oseb na podlagi njihovega etničnega izvora

Slika 11

Ali obstaja zakon, ki prepoveduje diskriminacijo oseb na podlagi njihovega etničnega/priseljskega izvora pri iskanju zaposlitve? (%)

■ Ne ■ Da ■ Ne vem

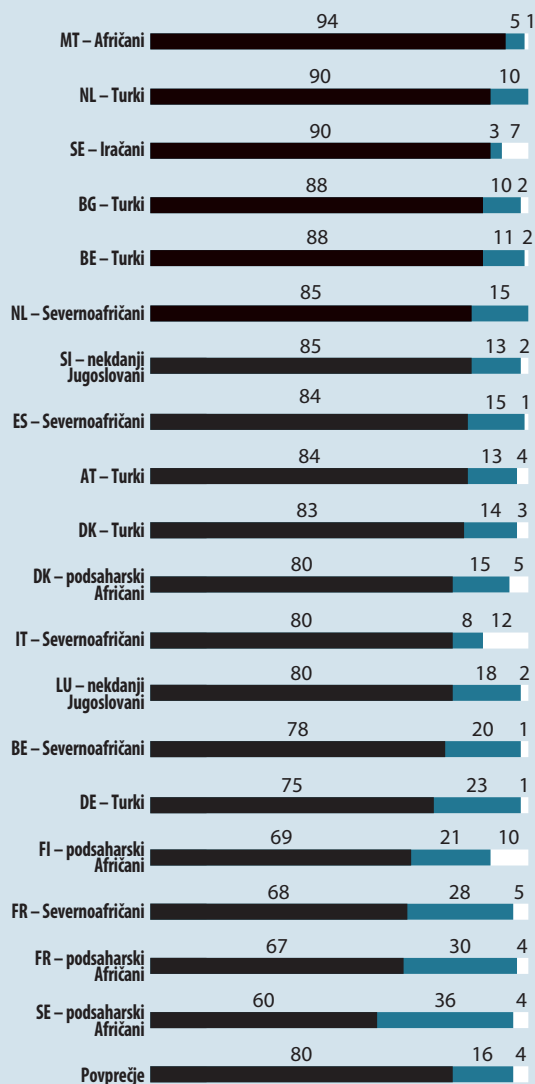

Anketa EU-MIDIS, vprašanje B1a

Slika 12

Ali poznate katero koli organizacijo, ki lahko pomaga ali svetuje žrtvam diskriminacije? (%)

■ Ne ■ Da ■ Ne vem

Anketa EU-MIDIS, vprašanje A3

pri iskanju zaposlitve, je manj kot polovica anketirancev (41 %) odgovorila pritrdilno. Muslimani severnoafriškega rodu v Španiji, turškega rodu v Bolgariji in Avstriji, Afričani na Malti in Iračani na Švedskem so bili najmanj seznanjeni (manj kot 30 %) s protidiskriminacijskimi zakoni.

Ker se zakonodaja ES zoper diskriminacijo na podlagi rasnega ali etničnega izvora pri zaposlovanju zdaj uporablja v vsej EU, nezadostno poznavanje pravic kaže, da sporočilo o protidiskriminacijskih pravicah ne dosega ranljivih manjšin.

V anketi so bili anketiranci tudi pozvani, naj navedejo katero koli organizacijo v svoji državi, ki lahko svetuje ali pomaga osebam, ki so bile iz kakršnega koli razloga žrtev diskriminacije. Kot kaže slika 12, od 60 do 90 % anketirancev ni poznalo niti ene take organizacije.

Večina muslimanskih anketirancev v glavnem ne ve, da je diskriminacija zoper njih lahko nezakonita. Poleg tega še več anketirancev ne pozna nobene organizacije v svoji državi, ki bi jim lahko pomagala, če so žrtev diskriminacije.

IZKUŠNJE ANKETIRANCEV KOT ŽRTEV RASNO MOTIVIRANIH KAZNIVIH DEJANJ V ZADNJIH DVANAJSTIH MESECIH

Za dokumentiranje rasno motiviranih kaznivih dejanj so bili anketiranci v anketi EU-MIDIS vprašani, ali so se po njihovem mnenju njihove izkušnje s kriminalno viktimizacijo v zadnjih dvanajstih mesecih delno ali v celoti zgodile zaradi njihove pripadnosti manjšini.

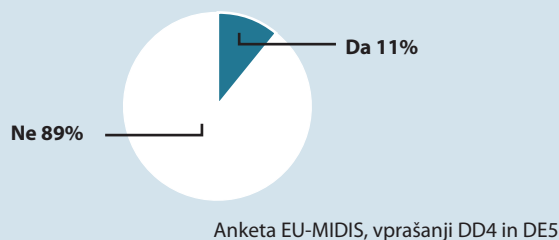
Kot kaže slika 13, je **11 % muslimanskih anketirancev menilo, da so bili v zadnjih dvanajstih mesecih žrtev rasno motiviranega napada, groženj ali hudega nadlegovanja. Ta številka, izražena kot odstotek, se morda ne zdi tako velika, če pa jo preračunamo glede na celotno muslimansko prebivalstvo v državah članicah, v katerih so bili anketirani muslimani, se dejansko izkaže, da bi se stopnja viktimizacije razširila na več tisoč primerov vsako leto, ki jih policija v večini držav članic ne evidentira kot primere, povezane z rasizmom.**

Zgornji podatki o rasno motiviranih napadih, grožnjah in hudem nadlegovanju so še posebno skrb zbujajoči in v povezavi z ugotovitvami ankete o nizkih stopnjah prijavljanja kaznivih dejanj zoper osebo policiji podpirajo ugotovitve Agencije iz njenih dosedanjih letnih poročil, da v večini držav članic EU obstajajo resne težave glede podcenjevanja obsega kaznivih dejanj, povezanih z rasizmom. To krepi priporočila Agencije iz prejšnjih poročil, da morajo organi pregona resno razmisliti o svojih metodah in delovnih opredelitvah za prepoznavanje in evidentiranje rasno motiviranih kaznivih dejanj.

Odstotek oseb v vsaki državi članici, ki so bile žrtev kaznivega dejanja zoper osebo in **svoje viktimizacije niso prijavile policiji**, se je gibal od 53 % pri anketirancih iz nekdanje Jugoslavije v Luksemburgu do 98 % pri turških anketirancih v Avstriji. To kaže, da so nujni ukrepi za obravnavo razlogov za neprijavljanje takih primerov policiji. To je še zlasti pomembno za skupine z visokimi stopnjami viktimizacije, a nizkimi stopnjami prijavljanja policiji, na primer podsaharske Afričane na Danskem in Afričane na Malti. Poleg tega je bilo

Slika 13

Odstotek muslimanskih anketirancev, ki so menili, da so bili v zadnjih dvanajstih mesecih žrtev rasno motiviranega napada, groženj ali hudega nadlegovanja

v anketi ugotovljeno, da so **anketiranci, ki so bili žrtev napada, groženj ali hudega nadlegovanja, v 12-mesečnem obdobju v povprečju doživeli približno tri incidente**. To kaže, da so kazniva dejanja „zoper osebo“ ponavljajoča se težava za nekatere osebe, zato so potrebni usmerjeni ukrepi.

Ugotovitve iz ankete EU-MIDIS tako pri nezadostnem prijavljanju diskriminacije kažejo, da večina anketirancev policiji ni prijavila svojih izkušenj s kriminalno viktimizacijo. To je še zlasti pomembno zaradi števila anketirancev, ki so bili žrtev napada ali groženj.

V anketi je bilo anketirancem, ki niso prijavili svojih izkušenj s kaznivimi dejanji „zoper osebo“, zastavljeno vprašanje, zakaj tega niso storili. Osebe so lahko s svojimi besedami opisale razloge, anketarji pa so njihove odgovore ustrezno kodirali.

Glavni razlogi, ki so jih anketiranci navedli za neprijavljanje policiji, so bili, da „niso verjeli, da bi policija sploh lahko kaj naredila“ (43 %), 38 % vprašanih pa je navedlo, da je bila njihova izkušnja z viktimizacijo preveč običajna/je ni imelo smisla prijaviti, kar kaže na „običajnost“ viktimizacije za številne muslimanske anketirance.

STIKI Z ORGANI PREGONA, ORGANI ZA PRISELJEVANJE TER ORGANI CARINSKEGA IN MEJNEGA NADZORA

Cilj vprašanj o stikih z organi pregona je bil opredeliti izkušnje z diskriminacijskim obravnavanjem, ki ga izvaja policija. V ta namen so bili anketiranci vprašani, ali jih je v zadnjih dvanajstih mesecih ustavila policija, in če so odgovorili pritrdilno, jim je anketar zastavil več podrobnejših vprašanj o naslednjem: kako pogosto jih je ustavila policija v zadnjih dvanajstih mesecih; ali so hodili ali bili v vozilu ali na javnem prevoznem sredstvu, ko jih je ustavila policija; **ali menijo, da so bili ustavljeni zaradi svoje pripadnosti manjšini (tako imenovanega „etničnega profiliranja“)**; kaj je policija dejansko počela med nadzorom in ali se je policija do njih vedla spoštljivo. (Pripravljeno bo ločeno podrobno poročilo EU-MIDIS iz serije „Podatki v središču“ o nadzoru, ki ga izvajajo organi pregona, za vse skupine, zajete v anketi, v vseh državah članicah.)

Stališča različnih skupin anketirancev se močno razlikujejo: medtem ko večina anketirancev v Italiji in Španiji verjame, da so bili ustavljeni zaradi svoje etnične pripadnosti, je v Bolgariji, Sloveniji in Luksemburgu ravno nasprotno.

V povprečju je eden od štirih (25 %) muslimanskih anketirancev navedel, da so ga v zadnjih dvanajstih mesecih ustavili organi pregona.

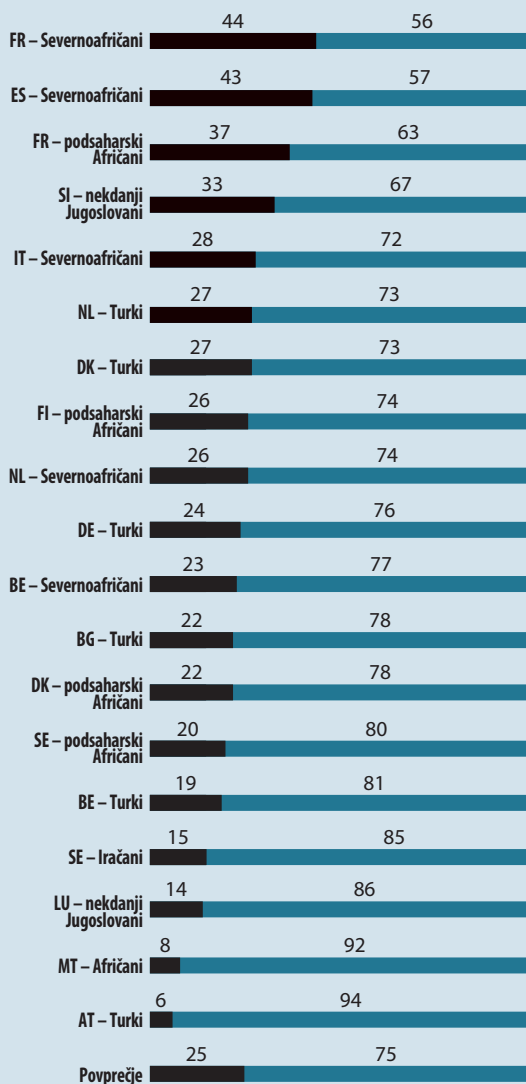
Rezultati (slika 15) v zvezi z vprašanjem, ali anketiranci menijo, da jih je policija v zadnjih dvanajstih mesecih ustavila zaradi njihove etnične pripadnosti („etničnega profiliranja“), kažejo na obstoj povezave med številom nadzorov in obsegom etničnega

Slika 14

Osebe, ki jih je ustavila policija (%)

V zadnjih dvanajstih mesecih

■ Da ■ Ne

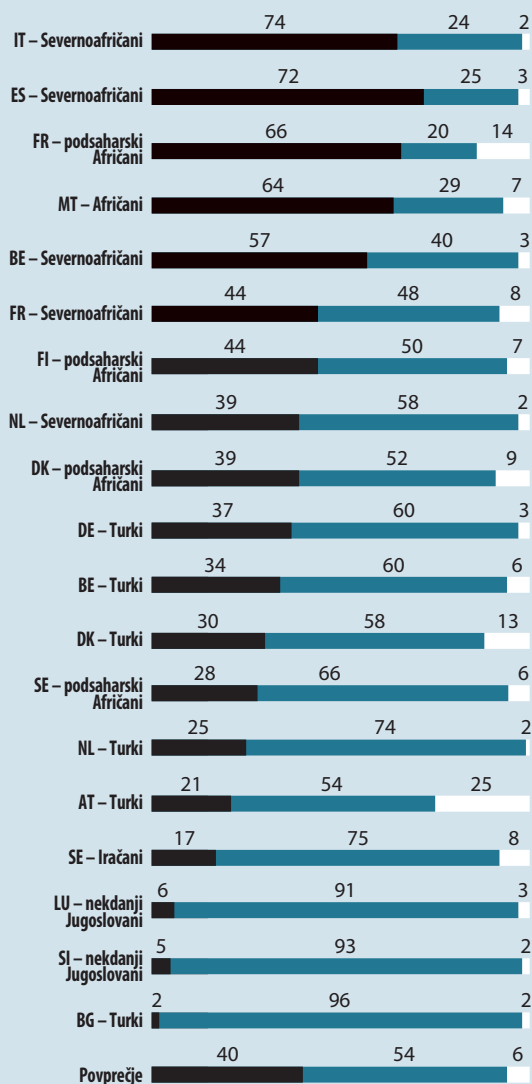
Anketa EU-MIDIS, vprašanje F3

Slika 15

Domnevanje oseb, da jih je policija ustavila zaradi etničnega profiliranja (%)

V zadnjih dvanajstih mesecih

■ Da ■ Ne ■ ne vem

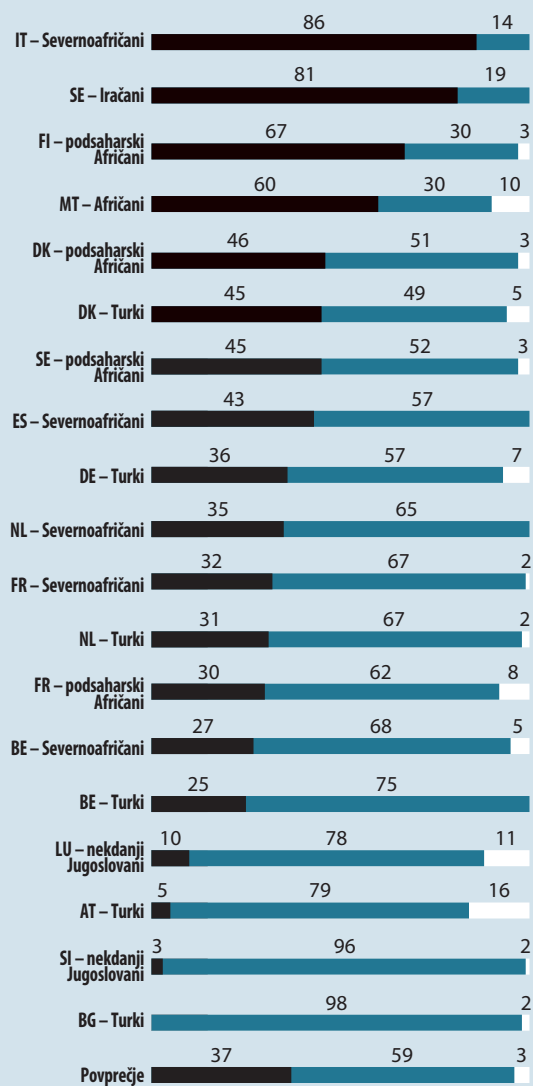
Anketa EU-MIDIS, vprašanje F5

Slika 16

Domnevanje oseb, da so jih organi mejnega nadzora ustavili zaradi etničnega profiliranja (%)

V zadnjih dvanajstih mesecih

■ Da ■ Ne ■ ne vem

Anketa EU-MIDIS, vprašanje G3

profiliranja. V ponazoritev navedimo, da med 14 državami članicami izstopata Italija in Španija, ker izvajata intenzivnejši policijski nadzor nad muslimani severnoafriškega rodu, ki menijo, da so njihove izkušnje s policijo diskriminacijske. Posledice pogostega diskriminacijskega policijskega delovanja ne prispevajo k razvoju dobrih odnosov med policijo in skupnostjo ter pomagajo razumeti razmeroma nizko stopnjo prijav viktimizacije policiji v teh skupinah.

V 14 državah članicah, zajetih v anketi, je povprečno 37 % anketirancev, ki so jih v zadnjih 12 mesecih ustavili organi mejnega nadzora, menilo, da so jih ustavili zaradi njihove etnične pripadnosti.

Poleg tega je bilo anketirancem zastavljeno vprašanje, ali so jih v zadnjih dvanajstih mesecih pri vstopu v državo ustavili organi za nadzor priseljevanja ter za carinski ali mejni nadzor, in če so odgovorili pritrdilno, ali menijo, da so bili za nadzor izbrani izključno zaradi pripadnosti manjšini – glej sliko 16. Rezultati kažejo, da velika večina (86 %) muslimanskih anketirancev severnoafriškega rodu v Italiji meni, da so bili ob vrnitvi v državo izbrani za nadzor na podlagi svojega statusa pripadnika manjšine. Tudi iraški anketiranci na Švedskem so navedli visoke stopnje zaznanega diskriminacijskega etničnega profiliranja. V primerjavi s tem je bilo število anketirancev v Sloveniji, ki so navedli, da so bili obravnavani drugače, zelo majhno. V Bolgariji muslimani turškega rodu niso poročali o drugačni obravnavi pri nadzoru priseljevanja, carinskem ali mejnem nadzoru, kar je mogoče pojasniti z dejstvom, da v nasprotju z večino muslimanskih skupin, zajetih v anketi, niso priseljenci.

NEKAJ RAZMISLEKOV ZA RAZVOJ POLITIKE

Rezultati, predstavljeni v tem poročilu, kažejo za muslimanske anketirance visoke stopnje diskriminacije in viktimizacije, zlasti pri mladini, obenem pa nizke stopnje ozaveščenosti o pravicah in poznavanja mehanizmov za vlaganje pritožb ali zaupanja v te mehanizme. Anketiranci, zlasti mladi muslimani, prav tako navajajo, da le malo zaupajo policiji kot javni službi. To samo po sebi zbuja skrb, saj lahko pasivno sprejemanje diskriminacije in ravnodušnost do njenih posledic pripeljeta do družbene zapostavljenosti in ovirata socialno vključevanje, kar zlasti vpliva na mlade. To stanje ponazarja dejstvo, da se številni primeri diskriminacije in kriminalne viktimizacije, ki jih doživijo muslimanski anketiranci, nikoli ne prijavijo nobeni organizaciji – niti državnim, vključno s policijo, niti nevladnim organizacijam.

Rezultati kažejo na več vprašanj, ki jih morajo oblikovalci politike in strokovni delavci obravnavati v zvezi s položajem muslimanov na nacionalni ravni in ravni Skupnosti.

- Kakšen je vpliv politik in akcijskih načrtov, ki se trenutno izvajajo na ravni Skupnosti in držav članic za obravnavo diskriminacije ranljivih manjšin, zlasti muslimanov? Ali obstajajo primeri dobrih praks, ki kratkoročno in dolgoročno dokazano izboljšujejo položaj?
- Katere socialne politike (zaposlovanje, stanovanjska politika, zdravstvo, socialne službe, dostop do storitev, ki jih zagotavljajo zasebni ponudniki, izobraževanje) vključujejo najmočnejšo zavezanost nediskriminaciji, enakopravnosti in socialni koheziji? Ali glede na rezultate ankete te politike dosežejo muslimane, ki so najbolj diskriminirani? Ali so usmerjene na področja, kjer je diskriminacije največ, torej na področja zaposlovanja in storitev, ki jih zagotavljajo zasebni ponudniki? Ali so na primer politike, ki obravnavajo diskriminacijo na področju zaposlovanja, učinkovite? Ali so socialni partnerji zavezani k izvajanju takih politik in vključeni vanje? Ali politike, usmerjene na mladino, obravnavajo diskriminacijo? Ali se izobraževalni sistemi zavedajo njihovih potreb, težav in prizadevanj in ali jih upoštevajo?
- Ali obstaja zadosten prenos znanja med različnimi ravni upravljanja (evropsko, nacionalno, lokalno) v zvezi s politikami in ukrepi dobre prakse, ki so se izkazali za učinkovite?
- Katere politike in akcijski načrti obstajajo na ravni Skupnosti in držav članic za ozaveščanje muslimanov o njihovih pravicah? Ali pristojne organizacije in javni organi zagotavljajo oblikovanje okolja, v katerem bodo vedeli, da lahko prijavijo diskriminacijsko obravnavo, saj bodo njihove pritožbe resno vzete in ustrezno obravnavane? Ali so potrebne posebne pobude za različne muslimanske populacije? Kaj lahko naredimo za boj proti diskriminaciji muslimanov, ki niso državljani držav članic EU?
- Kaj lahko naredimo za obravnavo položaja muslimanov v zvezi z njihovimi izkušnjami s kriminalno viktimizacijo in zlasti njihovimi izkušnjami z viktimizacijo in nadlegovanjem, povezanima z rasizmom? Kako je mogoče spodbujati kulturo javnih storitev med organi pregona, ki bo krepila zavest teh skupin, da lahko prijavijo izkušnje z viktimizacijo policiji, in kako spodbujati te skupine k prijavljanju?
- Kaj so posledice etničnega profiliranja, ki ga izvajajo organi pregona, nadzora priseljevanja ter carinskega in mejnega nadzora? Ali te prakse prispevajo k odkrivanju kriminalnih dejavnosti in preprečujejo kazniva dejanja ali pa odtujujejo in diskriminirajo muslimanske skupnosti? Kaj se lahko naučimo iz ugotovitev ankete v zvezi s stališči muslimanskih anketirancev glede diskriminacijskega nadzora nad družbenimi skupinami, če upoštevamo tudi zaskrbljenost v zvezi s terorizmom in dejstvo, da so politične pobude usmerjene na potrebo po koheziji skupnosti in vključevanju manjšin v državah članicah EU?

METODOLOGIJA EU-MIDIS

Anketne skupine

V anketi EU-MIDIS so bili opravljeni razgovori z anketiranci iz izbranih skupin priseljencev in pripadnikov etničnih manjšin v 27 državah članicah EU. Ciljne skupine so bile izbrane na podlagi informacij, ki so jih zagotovile nacionalne informacijske točke RAXEN Agencije – konzorciji ustanov v vsaki državi članici s strokovnim znanjem na področju priseljevanja, etničnih manjšin in rasizma, ki jih Agencija najame za opravljanje raziskav. Izbira ciljnih skupin omogoča primerjave rezultatov med skupinami manjšin v različnih državah članicah in med državami, v katerih so bili opravljeni razgovori s podobnimi skupinami. Ker so stroški anketiranja vseh skupin manjšin v vsej EU previsoki, je bila dana prednost anketiranju največjih(-e) skupin(-e) pripadnikov etničnih manjšin ali priseljencev v vsaki državi in skupin, ki se štejejo za najbolj izpostavljene diskriminacijskemu obravnavanju in kriminalni viktimizaciji.

V vsaki državi članici se je število ciljnih skupin, ki so bile izbrane za razgovore, gibalo od ena do tri, pri čemer je bila vsaka skupina sestavljena iz najmanj 500 anketirancev.

Reprezentativno vzorčenje

Cilj te ankete je bil zagotoviti rezultate za reprezentativni vzorec izbrane manjšine ali izbranih manjšin, zajetih v anketo v posameznih državah članicah. Zato v anketi ni bilo uporabljeno kvotno vzorčenje, temveč naključno vzorčenje, sestavljeno iz več korakov. Omogočalo je vzpostavitev stika s pripadniki izbranih manjšin, ki jih ne bi bilo mogoče doseči z manj zapletenimi pristopi k vzorčenju, če bi se na primer obrnili na nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z manjšinami, ali se usmerili na kraje, na katerih se običajno zbirajo nekateri pripadniki manjšinskih skupin.

Agencija je pred sprejetjem dokončnega pristopa k vzorčenju v šestih državah članicah preskusila različne naključne pristope k vzorčenju. Glavni pristop k vzorčenju je zajemal tri faze: (i) naključno vzorčenje; (ii) ciljno dodelitev števil in (iii) pregled gospodinjstev. V nekaterih državah bi bilo mogoče uporabiti podatke iz registra prebivalstva za naključno vzorčenje anketirancev. Razgovori so bili razporejeni geografsko glede na razpoložljive statistične podatke o prebivalstvu, na podlagi katerih so bila opredeljena območja s srednjo in visoko koncentracijo prebivalstva ciljnih skupin (opredeljena kot primarne vzorčne enote). V nekaterih državah članicah, v katerih z naključnim pristopom ni bilo mogoče najti dovolj anketirancev za razgovor v dogovorjenem časovnem okviru, je bilo zahtevano število razgovorov izvedeno z alternativnim pristopom, pri katerem so vzorčenje izvedli anketarji.

Anketa je bila izvedena predvsem v največjih mestih in na njihovih metropolitanskih območjih v vseh državah. Če so razpoložljivi podatki o prebivalstvu kazali, da se izbrana ciljna skupina nahaja predvsem zunaj glavnih mest, je bilo temu prilagojeno tudi vzorčenje. Na tej podlagi so rezultati za vsako državo članico ob uporabi pristopa k vzorčenju iz več faz reprezentativni za anketirane skupine, ki živijo v teh krajih.

Za popoln opis pristopa k vzorčenju, ki je bil uporabljen za anketo, glej „Tehnično poročilo“ EU-MIDIS, ki je na voljo na spletnem naslovu:

<http://fra.europa.eu/eu-midis>

Terensko delo za potrebe ankete EU-MIDIS je prevzel Gallup Europe, ki je deloval pod nadzorom osebja Agencije za temeljne pravice, ki je sodelovalo pri izobraževanju anketarjev in spremljalo terensko delo v izbranih državah članicah.

KRATEK OPIS ANKETIRANCEV

Z anketo EU-MIDIS so se zbirale informacije o osebnih značilnostih vsakega anketiranca, vključno s: spolom, starostjo, maternim jezikom, državljanstvom, državo rojstva, dolžino prebivanja v državi, zaposlitvijo, prihodki gospodinjstva, leti izobrazbe, vero ali prepričanjem. Rezultati ankete so anonimni za potrebe zbiranja podatkov za statistične namene, tako da posameznikov ni mogoče identificirati. Vse informacije so bile dane prostovoljno.

Poleg tega so anketarji sami vnesli splošne podatke o sozeski, v kateri je potekala anketa, in o okoliščinah ankete, na primer, ali je bila anketirana oseba med pogovorom sama ali ne.

Ugotovitve o značilnostih anketirancev in informacije, ki so jih prispevali anketarji, bodo kmalu na voljo za nadaljnjo analizo zainteresiranih strani na spletni strani Agencije.

Izvor

Velik delež (24 %) anketiranih muslimanov je bil rojen v njihovi državi stalnega prebivališča in več kot polovica (52 %) jih v državi živi več kot 10 let. Vendar jih velika večina (91 %) jezika svoje države stalnega prebivališča ne šteje za svoj materni jezik. V primerjavi z večino anketirancev, zajetih v raziskavo, so muslimani turške narodnosti v Bolgariji avtohtona skupina.

Socialno-demografski podatki

56 % anketirancev je bilo moških in 44 % žensk. 15 % anketirancev je imelo skupno manj kot 5 let izobrazbe, kar kaže, da niso končali obveznega šolanja, 57 % jih je šolo obiskovalo 6–13 let, kar kaže, da so končali vsaj obvezno šolanje, 27 % pa več kot 14 let, kar kaže, da so se višješolsko izobraževali. V času razgovora je bila stopnja zaposlenosti v plačani zaposlitvi (samozaposleni ali delo s polnim delovnim časom ali delo s krajšim delovnim časom) v povprečju 59-odstotna. 14 % anketirancev je navedlo, da se ukvarjajo z gospodinjskim delom, 12 % pa jih je bilo brezposelnih. Hkrati se povprečna starost anketirancev med državami ne razlikuje tako, da bi

lahko „naravno“ vplivala na stopnje dejavnosti: giblje se od 29 do 39 let, razen pri Turkih v Bolgariji, kjer je bila povprečna starost 45 let.

Kulturno ozadje in „prepoznavnost“

V anketah, izvedenih med večinskim prebivalstvom, se pogosto primerjajo rezultati med državami članicami, pri čemer se ne posveča veliko pozornosti razlikam med anketiranim prebivalstvom – rezultate ankete EU-MIDIS je treba razlagati ob ustreznem upoštevanju kulturne raznolikosti in sestave anketiranih muslimanskih skupin.

Evropski muslimani so raznolika mešanica narodnosti, verske pripadnosti, filozofskih in političnih prepričanj, posvetnih interesov, jezikov in kulturnih tradicij. Čeprav skoraj polovica anketirancev ni navedla, kateri verski skupnosti pripadajo, pa se jih je skoraj enako število (45 %) pri tem vprašanju opredelilo za sunite, manjše število pa za šiite, alevite, ismailite, sufiste ali zajdite.

V zvezi s svojo „prepoznavnostjo“ je večina anketirancev (63 %) navedla, da v javnosti običajno ne nosijo tradicionalnih ali verskih oblačil (na primer naglavne rute), ki se razlikujejo od oblačil, običajnih v njihovi državi stalnega prebivališča. Od tistih, ki so odgovorili pritrdilno, jih je bila velika večina (84 %) žensk.

Segregacija

Muslimani turškega rodu v Bolgariji živijo na pretežno segregiranih podeželskih območjih. Posledice tega je treba upoštevati pri preučevanju rezultatov, saj višje stopnje prostorske segregacije pomenijo, da so anketiranci odrezani od večinskega prebivalstva, kar lahko pomeni, da mogoče doživljajo visoke stopnje diskriminacije, na drugi strani pa jih to lahko varuje pred diskriminacijsko obravnavo, saj so stiki z večinskim prebivalstvom omejeni.

Agencija Evropske unije za temeljne pravice

**EU-MIDIS
Anketa Evropske unije o manjšinah in diskriminaciji**

**Poročilo št. 2 „Podatki v središču“:
Muslimani**

Oblikovanje: red hot 'n' cool, Dunaj

2010 – 17 str. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9192-563-6

doi:10.2811/61242

Veliko informacij o Agenciji Evropske unije za temeljne pravice je na voljo na spletu.

Do njih je mogoče dostopati prek spletne strani Agencije Evropske unije za temeljne pravice (<http://fra.europa.eu>).

© Agencija Evropske unije za temeljne pravice, 2009

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira, razen za komercialne namene.

Izjava o omejitvi odgovornosti:

V primeru nejasnosti v zvezi s tem prevodom preverite angleško različico, ki je izviren in uradna različica dokumenta.

Copyright
Wolfgang Voglhuber - VOGUS

Glej tudi:

Na kratko o anketi EU-MIDIS – Uvod v anketo agencije FRA
o diskriminaciji v EU
Tehnično poročilo (na spletu)

Prejšnja poročila iz serije „Podatki v središču“:

Poročilo št. 1 „Podatki v središču“: Romi

<http://fra.europa.eu/eu-midis>

